

[Per Møller.]

tager venstre en positiv holdning til dette forslag om at give en rammebevilling på 1.250 mill. kr. til udbygning af universiteterne i København, Århus og Odense.

Der er et andet principielt udgangspunkt, nemlig dette, at venstre ønsker at opretholde den frie studieadgang til universiteterne. Nu er forholdet jo det, at der på en række andre højere læreanstalter for øjeblikket er adgangsbegrænsning; men jeg forstår, at man sætter kræfterne ind på at få afskaffet denne adgangsbegrænsning, og jeg synes, det er værdifuldt, hvis man inden for en rimelig tid kan komme videre frem med disse bestræbelser. Hvis det sker, vil følgen jo bl. a. blive, at presset mod universiteterne aftager relativt. For øjeblikket vil det være sådan, at unge, der f. eks. ikke kan blive arkitekter, ja, de lader sig nøje med en uddannelse på universiteterne, hvor adgangen til studiet er frit. Jeg tror, det giver en mere rimelig balance mellem de forskellige undervisningsanstalter, hvis man har det ens på dette punkt.

Men hermed er man sådan set fremme ved spørgsmålet om behovet og det skøn, der er anlagt for behovet ved universiteterne, for blot en sådan ting som det, jeg peger på, nemlig en afskaffelse af adgangsbegrænsningen ved andre højere læreanstalter, vil betyde et svækket behov for studiepladser ved universiteterne, og der er mange andre ting, der vil kunne komme til at påvirke det skøn over behovet, man har lagt til grund for disse planer. Jeg tænker bl. a. på spørgsmålet om antallet af studenter. Der er forudsat en stadig og en voldsom stigning, og det er der heller ingen tvivl om at vi får, men alligevel er det jo bemærkelsesværdigt, at man i et enkelt år, nemlig i 1966, kunne notere en nedgang i tallet af studenter.

Et andet forhold, der også — på længere sigt ganske vist — vil kunne indvirke, er, hvordan fødselstallet udvikler sig; det er jo kommet som en overraskelse for adskillige af prognosemagerne herhjemme, at vi har kunnet iagttage et betydeligt fald i fødselstallet.

Jeg kan heller ikke helt være upåvirket af de bedømmelser, som i hvert fald nogle af de kyndige — jeg tænker bl. a. på professor Søren Gammelgaard — har anlagt,

idet han mener, at en overproduktion af akademisk uddannede folk er, som han siger, en nærliggende mulighed i 1970'erne, og hvis denne forudsigelse viser sig at være rigtig, ja, så vil det jo i løbet af en kortere eller længere tid mindske presset; ønsket om at studere vil blive mindre, hvis de unge må se i øjnene, at chancen for bag efter at få en god og højt lønnet stilling i kraft af deres akademiske uddannelse er blevet svækket.

Jeg mener, at man derfor må gøre sig klart, at man ved disse planlægninger, som jo dels er langsigtede, dels omfatter enorme pengebeløb, bør vise megen eftertænke, megen forsigtighed ved de prognoser, man lægger til grund, og jeg føler mig ikke aldeles overbevist om, at udviklingen vil bekræfte, hvad der siges i meget af det materiale, der er fremlagt: at man hele tiden arbejder ud fra et minimumsskøn.

Som sagt, dette rokker ikke ved venstres principielt positive holdning til sagen, men jeg vil gerne tilføje, at det for venstre står som en forudsætning for, at man bevilger disse enorme pengebeløb, at der så skabes sikkerhed for, at universiteterne bruger deres kapacitet så effektivt som muligt, og det vil sige mere effektivt, end det sker i dag.

Der er allerede i planlægningsrådets betænkning peget på, at studiestrukturen bør revideres. Nu siges det ganske vist alligevel, at man til grund for alle beregninger har taget, at den nuværende opbygning af de højere uddannelser og de nuværende studietider vil være gældende under hele perioden indtil 1980. Men samtidig peges der på, at der vil være et naturligt behov for at ændre ved disse ting, og der nævnes som eksempel, at studietiden inden for mange uddannelser er for lang. Som et eksempel her har man jo nævnt dette, at gymnasie-lærere formentlig i stor udstrækning vil kunne løse deres opgave uden at have 6 års universitetsuddannelse bag sig, og eksemplet kunne følges op med mange andre, som peger frem på, at der er tale om at bruge en overkvalificeret arbejdskraft, og at der derfor er et spillerum for at nedskære studietiden og derved spare kapacitet, som kan bruges til andre formål.

Det er også nævnt, som omtalt, at der er et behov for en hurtigere udskillelse af